

**UCHWAŁA NR XLIV/217/2014
RADY MIEJSKIEJ W MAŁOMICACH
z dnia 28 lutego 2014 r.**

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Małomice na lata 2014 - 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz.594, 2013 r. z późn. zm.) oraz art.17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.) Rada Miejska w Małomicach uchwała, co następuje:

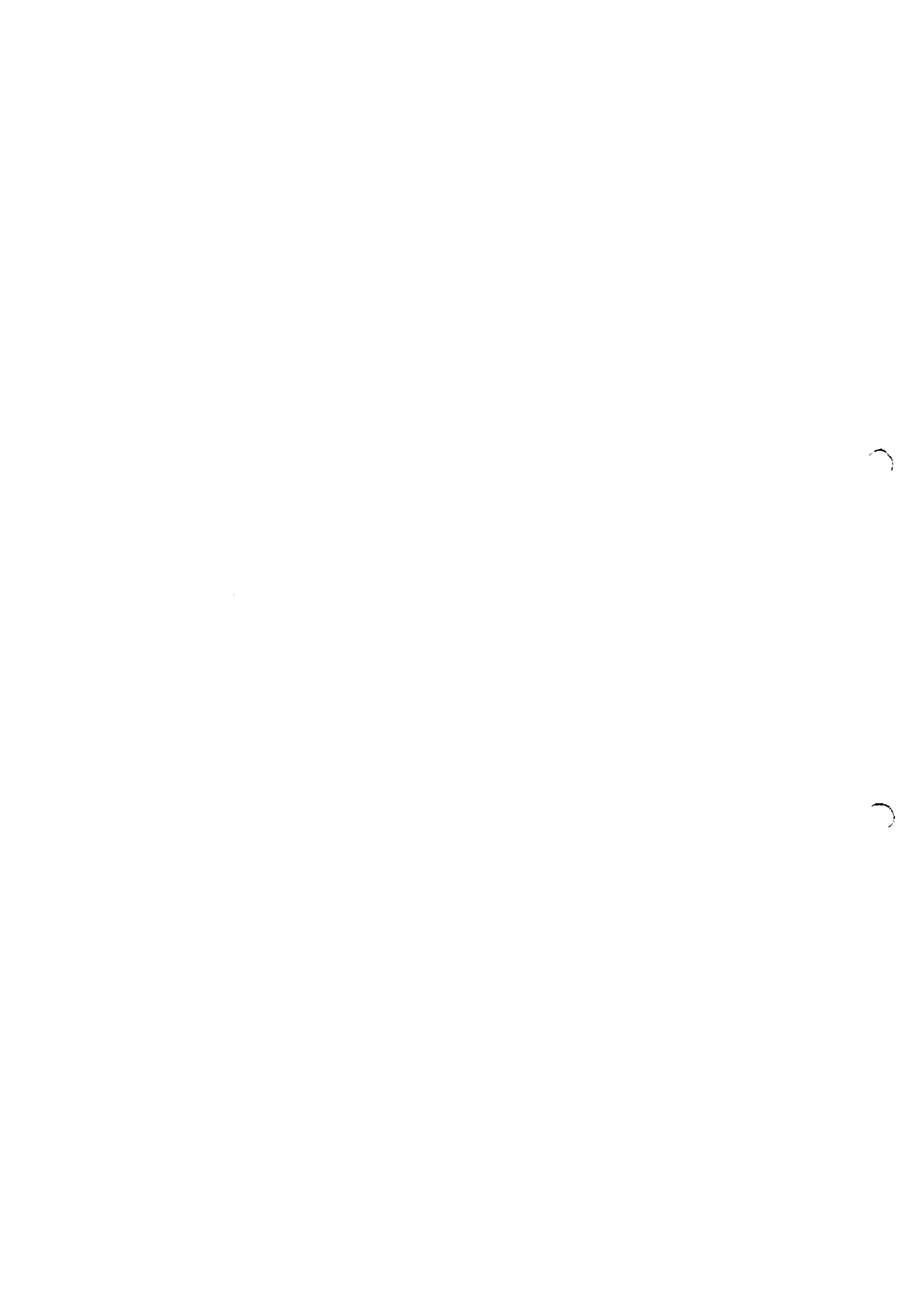
§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Małomice na lata 2014-2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrz Małomic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY**


Józef Chuchra



Załącznik

do Uchwały Nr ~~XLIV/2014/2014~~ Rady Miejskiej w
Małomicach z dnia 28 luty 2014r.

**Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych
Gminy Małomice
na lata
2014-2020**

Spis treści

1. Podstawa prawna 3
 2. Charakterystyka gminy 4
 1. Gmina Małomice 4
 2. Ludność gminy 5
 3. Pomoc społeczna w gminie Małomice 5
 4. Świadczenia rodzinne 10
 3. Najważniejsze problemy społeczne gminy Małomice 11
 1. Bezrobocie 11
 2. Starość - problemy osób starszych 12
 3. Alkoholizm 13
 4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba 14
 5. Funkcjonowanie w środowisku rodzin dysfunkcyjnych,
rodzin niepełnych oraz wielodzietnych 14
 4. Cele główne strategii 15
- Spis tabel 16

1. Podstawa prawna

Niniejszy dokument jest spełnieniem obowiązku, jaki na gminy nałożyła ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t. j. - Dz. U. z 2008r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020 przewiduje następujące cele strategiczne:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.
2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem.
3. Doskonalenie systemu wsparcia społecznego.
4. Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego.

Cele Gminnej Strategii są dostosowane do potrzeb i możliwości Gminy Małomice.

I. Wstęp

Diagnoza społeczna Gminy Małomice przedstawia charakterystykę rozwoju społecznego gminy. Wskazuje się w niej podstawowe tendencje w rozwoju poszczególnych dziedzin polityki społecznej mającej wpływ na jakość życia mieszkańców gminy i wymaga rzetelnego rozeznania potrzeb społecznych jego mieszkańców. Opracowanie diagnozy społecznej jest punktem wyjścia do opracowania strategii polityki społecznej gminy i ma na celu: zdefiniowanie problemów społecznych gminy i wyjaśnienie ich przyczyn, określenie grup społecznych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, określenie zasobów infrastruktury społecznej służącej zaspokajaniu potrzeb społecznych, rozwiązywanie problemów społecznych oraz reintegracje społeczną. Należy zaznaczyć, że będzie możliwa aktualizacja Strategii w przypadku zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej oraz ekonomicznej mającej wpływ na realizację polityki społecznej w gminie. Podstawą formułowania Strategii jest Diagnoza społeczna, w której zdefiniowano problemy społeczne i ich przyczyny oraz określiła grupy społeczne zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W diagnozie przedstawiono również znaczenie środków unijnych oraz środków rządowych, a także zasoby infrastruktury społecznej służące zaspokajaniu potrzeb społecznych w zakresie rozwiązywania

problemów społecznych oraz reintegracji społecznej

Za podstawowy priorytet polityki społecznej gminy wyznaczono:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży.

W obliczu przewidywanego starzenia się populacji niezbędne jest wykorzystanie potencjału młodego pokolenia. Podstawowym zadaniem jest praca na rzecz prawidłowego funkcjonowania rodziny, w tym zapewnienie opieki nad małymi dziećmi. Na szczególną uwagę zasługuje realizacja działań na rzecz rodzin wielodzietnych. Inną sferą polityki jest zapewnienie równego dostępu do edukacji i kultury dzieciom i młodzieży ze środowisk ubogich oraz niwelowanie wszelkiego rodzaju ograniczeń napotykanych przez dzieci i młodzież niepełnosprawną. Skutki destrukcji systemu społecznego koncentrują się szczególnie na młodym pokoleniu. Niezwykle istotnym zadaniem jest prowadzenie profilaktyki zdrowotnej oraz promocji zdrowego stylu życia.

2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin ubogich, objętych bezrobociem oraz ich integracja ze społeczeństwem. Zakres wykluczenia, jego koszty społeczne i materialne są nie do udźwignięcia przez społeczeństwo. Dlatego też polityka społeczna służyć powinna zmniejszaniu tego zjawiska.

W Strategii odniesiono się do sytuacji osób niepełnosprawnych priorytet to **3. Likwidacja różnego typu ograniczeń, do osób uzależnionych i ich rodzin w kontekście pokonania skutków uzależnienia i ich integracji ze**

społeczeństwem. Racjonalne wykorzystanie środków na przeciwdziałanie wykluczeniu wymagać będzie zidentyfikowania grup wysokiego ryzyka, co pozwoli na prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych. Służyć temu będą przede wszystkim skuteczne narzędzia aktywnej integracji m.in.

środki unijne oraz podejmowanie działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Istniejące systemy wsparcia społecznego są dobrą podstawą do wprowadzania nowych rozwiązań systemowych, aktywizujących adresatów pomocy społecznej i zapewniających efektywne formy pomocy.

4. Wspieranie społeczeństwa obywatelskiego poprzez m.in. zwiększenie aktywności społecznej pozwoli na rozwiązywanie różnego typu problemów w środowisku lokalnymi przyczyni się do promocji wolontariatu. W ramach tych działań zajmować się należy również problematyką przestrzegania praw obywatelskich i przeciwdziałania dyskryminacji. Ubóstwo, wykluczenie społeczne są często źródłem występowania dyskryminacji i nietolerancji.

podejmowane będą w myśl zasady przestrzegania równości płci, oznaczającej, że ludzie mogą w sposób wolny rozwijać osobiste zdolno

ści i dokonywać wyborów bez ograniczeń społeczno-kulturowych, a odmienne zachowania, ambicje i potrzeby kobiet i mężczyzn są traktowane i oceniane w oparciu o zasadę równości.

Należy podkreślić, iż realizacja celów Strategii skoordynuje działania niezależnych od siebie podmiotów działających dla jednego najważniejszego dla gminy celu - poprawy poziomu i jakości życia jego

Mieszkańców.

II. SPÓJNOŚĆ STRATEGII POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY MAŁOMICIE Z EUROPEJSKIMI ORAZ KRAJOWYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Założenia Strategii Polityki Społecznej Gminy Małomice na lata 2014-2020

wpisują się w cele strategiczne następujących dokumentów:

1. Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju –Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
2. Strategii Rozwoju Kraju 2020,

3. Strategii Europa 2020
4. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 –2020
5. Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego
6. Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
7. Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020
8. Strategia Gminy Małomice 2014-2020

Cele oraz wytyczne ww. dokumentów odnoszą się do realizacji działań sprzyjających włączeniu społecznemu oraz zapobieganiu patologiom społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju –Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności, której głównym celem jest poprawa jakości życia Polaków, a cele strategiczne pogrupowane zostały w trzech obszarach:

- 1.konkurencyjność i innowacyjność gospodarki,
- 2.równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski,
- 3.efektywność i sprawność państwa.

Strategia Rozwoju Kraju 2020,która wyznaczyła za cel główny wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wyznaczyła trzy obszary strategiczne:

- 1.sprawne i efektywne państwo,
- 2.konkurencyjna gospodarka,
- 3.spójność społeczna i terytorialna

Strategia Europa 2020,która wyznaczyła w zakresie polityki społecznej następujące cele:

- 1.zwiększenie stopy zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat z obecnych 69% do co najmniej 75%
2. ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10% z obecnych 15% oraz zwiększenie odsetek osób w wieku 30-34 lat posiadających wyższe wykształcenie z 31% do co najmniej 40%,
3. ograniczenie liczby Europejczyków żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa o 25% poprzez wydobycie z ubóstwa 20 mln osób.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 –2020zakładająca efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju –wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Celami szczegółowymi KSRR są:

- 1.wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- 2.budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji obszarów problemowych,
- 3.tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego, której głównym celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Celami szczegółowymi Strategii są:

1. wzrost zatrudnienia,
2. wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych,
3. poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
4. poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej
5. podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, w której wyznaczono cztery cele szczegółowe:

1. wspieranie budowy postaw kooperacji, kreatywności i komunikacji poprzez nowe metody i zmiany w systemie edukacji, zarówno formalnej, jak i pozaformalnej,
2. wzmacnianie dialogu obywatelskiego oraz rozwój instrumentów ekonomii społecznej,
3. polepszanie dostępności do wysokiej jakości programów mediów publicznych, a także zasobów kultury,
4. wzmacnianie sektora kultury i przemysłów kreatywnych, w tym działań na rzecz szkolnictwa artystycznego, nowoczesnych instytucji kultury oraz promocji polskiej kultury za granicą.

III. Charakterystyka gminy

a. Gmina Małomice

Gmina Małomice obejmuje miasto Małomice z 3736 mieszkańcami oraz sześć sołectw: Bobrzany, Chichy, Janowiec, Lubiechów, Śliwnik i Żeliszew z 1784 mieszkańcami.

Powierzchnia gminy wynosi ogółem 79,5 km², w tym miasto 525 ha. Lasy zajmują 46,5% ogólnej powierzchni. Na użytki rolne przypada 3608 ha, co stanowi 45,5% ogólnej powierzchni. Pozostałe 8% obszaru stanowią tereny zabudowane i nieużytki.

Z użytków rolnych 75% przypada na grunty rolne, a 25% na użytki zielone (łąki i pastwiska).

Z punktu widzenia warunków fizyczno - geograficznych gmina Małomice leży w południowej części regionu lubuskiego w powiecie żagańskim, na południowym krańcu Doliny Śląskiej, między pasmem Wzgórz Dałkowskich, średnio 150 m n.p.m. Przez jej terytorium przepływa Bóbr, do którego wpadają Iławka i Ruda. Gmina leży w strefie klimatu przejściowego, charakteryzującego się krótką zimą, wczesną wiosną i ciepłym latem. W zróżnicowanej szacie roślinnej dominują sosny i dęby. Bogactwo naturalne stanowią piaski, żwiry, iły, gliny pylaste i ruda darniowa.

Miasto jest zabudowane głównie kilkurodzinnymi domami robotniczymi z końca XIX wieku i początku XX wieku. Na południowo - zachodnim skraju wzniesiono w ostatnich latach osiedle mieszkaniowe.

Małomice mają dobrą komunikację kolejową z Żaganiem, Legnicą i Wrocławiem oraz autobusową ze Szprotawą i Żaganiem. Przez Małomice przebiega linia kolejowa łącząca Żagań z Legnicą, Wrocławiem, Krakowem i Berlinem.

2. Ludność gminy

Zgodnie z danymi z Urzędu Stanu Cywilnego UM w Małomicach na dzień 31.01.2014r. w gminie zamieszkiwało 5460 osób.

Tabela nr 1. Zestawienie liczby ludności w latach 2010-2012 w mieście Małomice oraz na terenie Gminy.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba ludności		
		2010r.	2011r.	2012r.
1.	Kobiety	2758	2782	2806
2.	Mężczyźni	2609	2628	2655
	Ogółem	5367	5410	5461

Jak wynika z powyższej tabeli, w gminie Małomice na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wzrost liczby ludności.

3. Pomoc społeczna w gminie Małomice

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wspiera ona osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Świadczeń Socjalnych przy Urzędzie Miejskim w Małomicach.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa na zadania publiczne, programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom mniemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. Praca socjalna;
11. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

12. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
 13. Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
 14. Dożywianie dzieci;
 15. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
 16. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
18. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
 19. Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy również:

1. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy

(art. 18 ust.1 ustawy o pomocy społecznej):

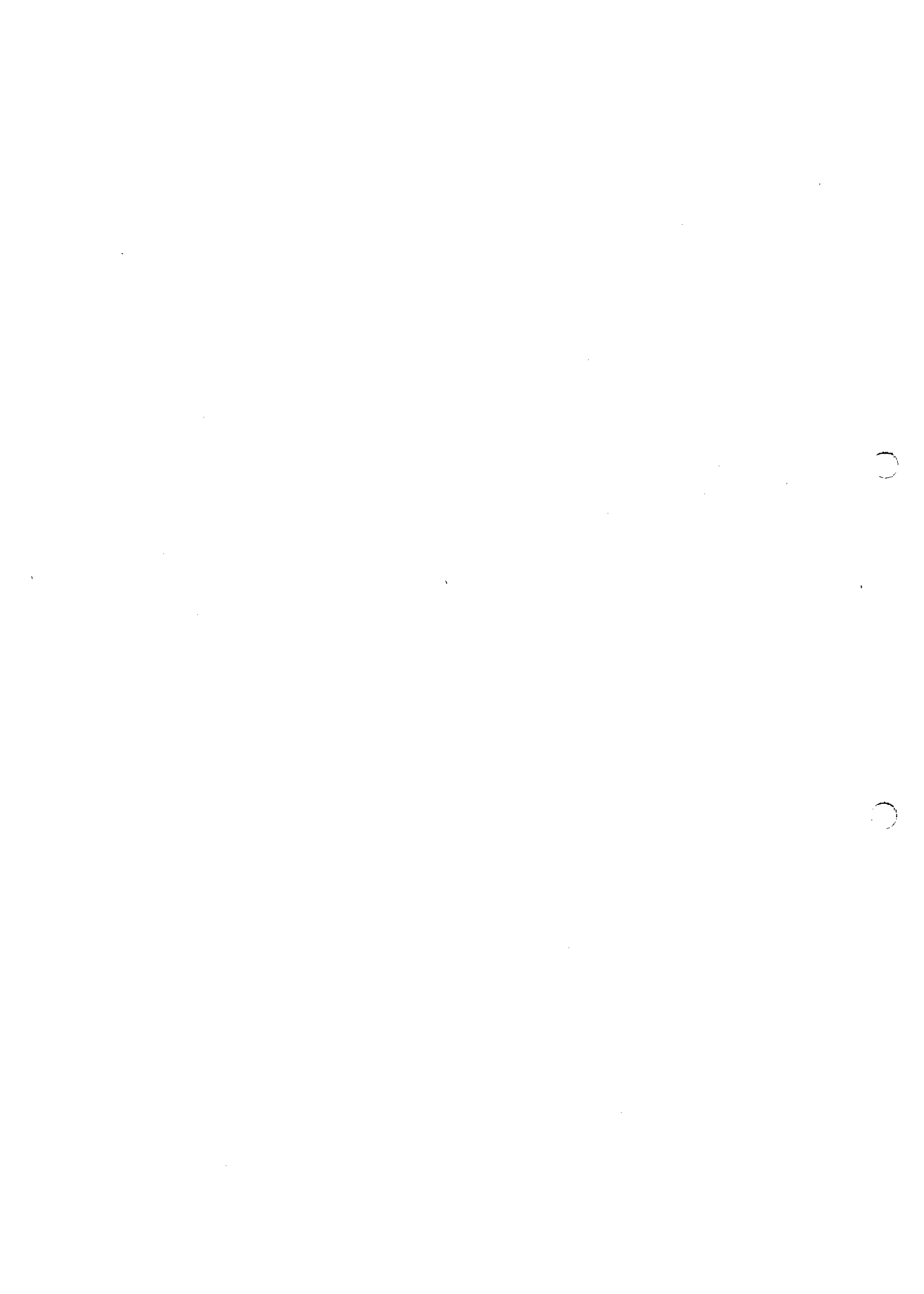
1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków⁷ stałych;
2. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowy m Funduszu Zdrowia;

3. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną;
5. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu (art. 7 ustawy o pomocy społecznej):

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. alkoholizmu lub narkomanii;
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. kłeski żywiolowej lub ekologicznej.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		
		2010r.	2011r.	2012r.
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	382	450	355
SIEROCTWO	2	—	—	—
BEZDOMNOŚĆ	3	—	—	—
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	19	17	30
W TYM:				
WIELODZIETNOŚĆ	5	1	1	24
BEZROBOCIE	6	388	410	353
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	111	112	85
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	176	246	211
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK- WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9	120	136	107
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	10	95	110	81
RODZINY WIELODZIETNE	11	28	31	28
PRZEMOC W RODZINIE	12	—	—	—
ALKOHOLIZM	13	54	49	55
NARKOMANIA	14	—	—	—
TRUDNOŚĆ W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	15	7	4	6
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZE	16	—	—	—
TRUDNOŚĆ W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY	17	—	—	—
ZDARZENIA LOSOWE	18	4	—	7
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	—	5	—
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	—	28	—



Lp.	Wyszczególnienie	2005r.	2006r.	2007r.
1.	Zadania własne	894.654,-	1.089.219,-	1.090.020
2.	Zadania zlecone	151.867,-	215.877,-	160.887
3.	Ogółem	1.046.521,-	1.305.096,-	1.250.907,-

1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych(t. j. - Dz. U. z 2006r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.). Jednostką powołaną do realizacji zadań wynikających z w/w ustawy jest Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Świadczeń Socjalnych przy Urzędzie Miejskim w Małomicach.

Tabela nr 4. Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2005-2007

Lp.	Rodzaj świadczenia	2010r.	2011r.	2012r.
1.	Zasiłek rodzinny z dodatkami	1.138.047,-	1.060.312,-	1.133.923,-
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	118.368,-	226.737,-	282.438,-
3.	Świadczenie pielęgnacyjne	90.818,-	105.504,-	1 12.532,-
4.	Zaliczka alimentacyjna	55.050,-	178.515,-	158.227,-
5.	Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka		49.000,-	47.000,-
6.	Ogółem	1.402.283,-	1.620.068,-	1.687.167,-

IV. Najważniejsze problemy społeczne gminy Małomice

1. Bezrobocie

Jednym z najważniejszych problemów gminy Małomice jest bezrobocie, rozumiane jako brak pracy zarobkowej w stosunku do osób deklarujących chęć jej podjęcia.

Tabela nr 5. Ilość osób bezrobotnych na terenie gminy Małomice w latach 2010 - 2012

Lp.	Miejsce	2010r.				2011r.				2012r.			
		Bezrobotni		Z prawem do zasiłku		Bezrobotni		Z prawem do zasiłku		Bezrobotni		Z prawem do zasiłku	
		O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
1.	Miasto Małomice	554	275	64	22	462	240	43	16	279	158	36	16
2.	Gmina Małomice	220	101	33	16	192	90	17	4	161	76	30	11

O - Ogółem K - w tym kobiety

Na podstawie danych zawartych w powyższym wykresie zauważyć można tendencję spadkową liczby osób zarejestrowanych w PUP jako poszukujących pracy. Powyższa sytuacja jest wynikiem wzrostu liczby miejsc pracy na terenie gminy. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt bezrobocia ukrytego, czyli osób pozostających bez pracy, lecz nie zarejestrowanych w PUP.

Tabela nr 6. Bezrobotni na terenie gminy Małomice - podział wg wieku

LP-	Przedział wiekowy	2010r.	2012r.
1.	18-24	157	110
2.	25-34	166	108
3.	35-44	137	78
4.	45-54	166	111
5.	55-59	27	31
6.	60-64 lata	1	2

Tabela nr 7. Bezrobotni na terenie gminy Małomice - podział wg wykształcenia

Lp.	Poziom wykształcenia	2010r.	2011r.
1.	wyższe	10	18
2.	polic. i śr. zawodowe	146	105
3.	śr. ogólnokształcące	34	26
4.	zasadnicze zawodowe	212	125
5.	gimnazjalne i poniżej	252	166

Jak wynika z powyższych informacji najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w następujących przedziałach wiekowych 18-24 lat (110 osób) czyli osoby, które po ukończeniu szkoły wchodzi na rynek pracy oraz 45-54 lata (111 osób) czyli osoby, które utraciły pracę wskutek przemian społecznych i ekonomicznych oraz znajdują się w wieku przedemerytalnym. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zawodowym (125 osób) oraz gimnazjalnym (166 osób). Na uwagę również zasługuje fakt wzrostu zarejestrowanych osób z wykształceniem wyższym. Świadczy to o braku na lokalnym rynku pracy instytucji i przedsiębiorstw zatrudniających osoby z takim właśnie wykształceniem.

2. Starość - problemy osób starszych

Proces starzenia się społeczeństwa jest jednym z głównych problemów współczesnego świata. Problem ten dotyka również naszej gminy.

Tabela nr 8. Osoby w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy Małomice w latach 2010-2012

Lp.	Osoby w wieku poprodukcyjnym	2010r.	2011r.	2012r.
1.	Kobiety	518	537	562
2.	Mężczyźni	204	216	229
3.	Ogółem	722	750	791

Z danych demograficznych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż społeczeństwo naszej gminy starzeje się i proces ten będzie postępował.

W przyszłości szczególną uwagę będzie należało zwrócić na pomoc i aktywizację osób starszych. Należy dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć marginalizację i wykluczenie tej kategorii mieszkańców z życia społecznego naszej Gminy. Działania w głównej mierze należy ukierunkować na wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania, oferując szeroki wachlarz usług socjalnych. Jedną z niezbędnych form świadczeń dla tej grupy osób są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania.

Tabela nr 9. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania w latach 2010-2012.

Lp.	Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kw'ota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Usługi opiekuńcze						
1.	2010	14	4.114	34.099	12	14
2.	2011	11	6.758	52.121	11	14
3.	2012	12	7.459	56.960	12	12
Specjalistyczne usługi opiekuńcze						
4.	2010	3	1.518	11.700	3	5
5.	2011	2	1.008	8.900	2	4
6.	2012	3	1.314	12.000	3	6

3. Alkoholizm

Za rodzinę z problemem alkoholowym uważa się rodzinę, w której jedna osoba pije w sposób przynoszący szkodę. Jedna osoba pijąca w sposób destrukcyjny dostarcza wszystkim

członkom rodziny problemów życiowych, finansowych i uczuciowych, co sprawia, że cała rodzina boryka się z szeroko rozumianym problemem alkoholowym. Ponieważ wszystko w rodzinie „kręci się” wokół zachowania alkoholika, a ważną figurą jest alkohol, więc dzieci stawiane są na drugim miejscu. Podejmując próbę pomocy dzieciom z rodzin alkoholowych (czy też z rodzin dysfunkcyjnych różnego rodzaju) musimy skupić się nie tylko na samym dziecku, lecz na całym systemie rodzinnym.

Choroba alkoholowa dotyka całą rodzinę, która ponosi różnego rodzaju szkody. W związku z powyższym podejmując działania mające na celu walkę z alkoholizmem należy skupić się zarówno na pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak i ich rodzinom.

4. Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Jak wynika z opracowań Ośrodka Pomocy Społecznej w Małomicach do jednej z głównych przyczyn zgłaszania się osób o pomoc społeczną jest niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Wzrasta liczba osób legitymujących się orzeczeniem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności. Polskie społeczeństwo (szczególnie w ostatnich kilku latach) charakteryzuje się wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych. Szczególnie w okresie ostatnich kilkunastu lat notowany jest wzrost liczby osób niepełnosprawnych, spowodowany m.in. rozwojem cywilizacyjnym oraz starzeniem się społeczeństwa.

5. Funkcjonowanie w środowisku rodzin dysfunkcyjnych, rodzin niepełnych oraz wielodzietnych

Rodzina dysfunkcyjna jest to taka rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci.

Takie rodziny pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym planie zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny - są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, nie można wyrażać wszystkich swoich uczuć, myśli, pragnień, zasady są narzucane, często bez uzasadnienia a błędy dzieci wypominane. Rodzina taka jest stworzona przez dysfunkcjonalne małżeństwo, które tworzą dysfunkcjonalne osoby. Jednym z tragicznych faktów jest to, że osoby dysfunkcjonalne prawie zawsze znajdują inną osobę, która działa na tym samym, albo na większym poziomie dysfunkcji. Tak więc, cechą rodziny dysfunkcjonalnej jest to, że jest

ona fragmentem wielopokoleniowego procesu. Tkwi ona, a raczej porusza się w swego rodzaju błędnym kole i nie potrafi się z niego wydostać, opierając się wyłącznie na własnych siłach.

V. Cele główne strategii

Cel 1. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia

Kierunki działań:

1. Promowanie przedsiębiorczości.
2. Organizowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych, itp.).
3. Organizowanie spółdzielni socjalnych.
4. Udzielanie pomocy bezrobotnym w zakresie uzyskania zatrudnienia oraz możliwości uzyskania środków pomocowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
5. Kształtowanie wśród osób bezrobotnych aktywnej postawy w poszukiwaniu pracy.
6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w dostosowaniu oferty szkoleniowej do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych.
8. Rozwijanie metod pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemu bezrobocia, między innymi w oparciu o kontrakt socjalny.
9. Prowadzenie Centrum Integracji Społecznej.
10. Wspieranie działalności spółdzielni socjalnych funkcjonujących w gminie.

Cel 2. Łagodzenie skutków starości i starzenia się

Kierunki działań:

1. Aktywizacja społeczna starszego pokolenia.
2. Wspieranie osób starszych poprzez rozwój usług opiekuńczych.
3. Podniesienie jakości oferowanej pomocy w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych poprzez zatrudnianie wykwalifikowanych opiekunek i pielęgniarek.
4. Tworzenie wolontariatu ukierunkowanego na wsparcie osób starszych

5. Ubieganie się o wsparcie finansowe ze środków zewnętrznych, również ze środków Unii Europejskiej na organizację programów profilaktycznych, edukacyjnych i kulturalnych ukierunkowanych na edukację, sport, rehabilitację i rozwój kultury
6. Organizowanie przedsięwzięć rozwijających i aktywizujących osoby starsze celem wyjścia z izolacji
7. Prowadzenie Dziennego Domu Opieki Społecznej
8. Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej.

Cel 3. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Kierunki działań:

1. Opracowanie i aktualizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Opracowanie i aktualizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Organizowanie kampanii informacyjnych i edukacyjnych mających na celu wzrost wiedzy na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych.
4. Realizacja projektów zakresu zapobiegania uzależnieniom finansowanych ze środków zewnętrznych
5. Prowadzenie doradztwa przez specjalistów uzależnień z zakresu profilaktyki
6. Realizacja programów profilaktycznych ze środków funduszu zapobiegania alkoholizmowi

Cel 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych

Kierunki działań:

1. Kształtowanie w społeczeństwie świadomości w zakresie problemów osób niepełnosprawnych oraz likwidacja barier mentalnych społeczeństwa.
2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych.
3. Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
4. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i PFRON-em, w celu uzyskania dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, turnusów rehabilitacyjnych itp.

Cel 5. Wspieranie rodzin, w tym z problemami opiekuńczo - wychowawczymi (zwłaszcza rodzin niepełnych oraz wielodzietnych)

Kierunki działań:

1. Udzielanie niezbędnej pomocy materialnej i rzeczowej rodzinie (tj. zasiłki, stypendia, dodatki mieszkaniowe, dożywianie dzieci i młodzieży, osób dorosłych itd.).
2. Rozwijanie metod pracy socjalnej z rodziną, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Przyjęcie Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną.
5. Uaktualnienie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
6. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących rodzin.
7. Poszukiwanie źródeł finansowania ze środków zewnętrznych w tym z programów finansowanych z Unii Europejskiej na realizację programów aktywizujących środowisko rodzin poprzez różne formy aktywności
8. Inwestowanie w kulturę, edukację jako pośrednie formy zapobiegania problemom wychowawczym i opiekuńczym rodziny

Cel 6. Rozwój kadr pomocy społecznej

Kierunki działań;

1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności pracowników pomocy społecznej poprzez uczestniczenie w szkoleniach.
2. Uzyskanie przez pracowników socjalnych specjalizacji zawodowej.
3. Zwiększenie ilości zatrudnionych pracowników socjalnych do trzech osób - zgodnie z wymogami art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej).
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu osiągnięcia celów pomocy społecznej.
5. Podnoszenie jakości usług świadczonych przez kadrę pomocy społecznej.

Spis tabel

Tabela nr 1. Zestawienie liczby ludności w latach 2010-2012

w mieście Małomice oraz na terenie Gminy 5

Tabela nr 2. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2010-2012 9

Tabela nr 3. Wydatki na pomoc społeczną w latach 2010-2012 10

Tabela nr 4. Wydatki na świadczenia rodzinne w latach 2010-2012 10

Tabela nr 5. Ilość osób bezrobotnych na terenie gminy Małomice w latach 2010-2012 11

Tabela nr 6. Bezrobotni na terenie gminy Małomice - podział wg wieku 11

Tabela nr 7. Bezrobotni na terenie gminy Małomice - podział wg wykształcenia 11

Tabela nr 8. Osoby w wieku poprodukcyjnym na terenie gminy Małomice
w latach 2010-2012 12

Tabela nr 9. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze
świadczone w miejscu zamieszkania w latach 2010-2012 13

Zakończenie

Przyjęcie strategii ma na celu określenie kierunków działań instytucji pomocy społecznej na terenie gminy Małomice, których realizacja wymaga współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Klubem Pracy, Policją, Sądem, Kuratorami, Pedagogiem Szkolnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacjami pozarządowymi itp.

Niniejsza strategia ma charakter wieloletni, której celem jest inwestycja w kapitał ludzki mieszkańców gminy Małomice, poprawa sytuacji materialnej mieszkańców, wspieranie rozwoju lokalnego rynku pracy. Działania te dążą w kierunku wyjścia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z kręgu świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Strategia jest otwarta i elastyczna. Ze względu na zmieniającą się rzeczywistość społeczno-ekonomiczną pogłębianie diagnozy potrzeb oraz zmieniających się wymogów prawnych podlega okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom. Wszelkie zmiany do Strategii będą wprowadzone w formie aneksu.

Na realizację Strategii przeznaczone będą środki pochodzące z następujących źródeł:

- środki własne samorządu pochodzące z dochodów gminy,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki pomocowe funduszy krajowych,
- środki pomocowe funduszy Unii Europejskiej.